

Stručni skup: Vinogradarstvo u Varaždinskoj županiji zadnjih 30-ak godina doživljava renesansu

19.2.2026.

Predstavljena je knjiga „Vinogradarstvo i vina Varaždinske županije“, čiji su urednici Kristijan Skočibušić i Dragutin Vincek. Jedan od prvih pjenušaca izvan Francuske proizvodio se u Gajevoj ulici u Varaždinu i skladištio u podrumima Staroga grada, a vina iz Varaždinske županije obožavao je znanstvenik i inovator svjetskoga glasa Nikola Tesla – samo je dio zanimljivih povijesnih podataka iz ovog izdanja

Varaždinska županija ima više od 800 godina dugu tradiciju vinogradarstva i vinarstva koje posljednjih 30-ak godina doživljava pravu renesansu. Istaknuto je to danas u Županijskoj palači u Varaždinu na stručnom skupu „Kultura vina u varaždinskom kraju“ u organizaciji HAZU-a - Zavoda znanstveni rad u Varaždinu i Varaždinske županije.

- Varaždinska županija se po vinogradarskim površinama ne ubraja među velike u Republici Hrvatskoj, naš udio je svega dva posto. Međutim, itekako se ubrajamo među najuspješnije. U varaždinskom i ludbreškom vinogorju danas se proizvode vrhunska vina, i to u obiteljskim vinarijama, uz puno truda, strpljenja i ulaganja. U posljednjih šest godina,

uz potporu Županije, naši vinari su na najvećem svjetskom vinskom natjecanju Decanteru osvojili čak 216 medalja, po čemu smo na drugom mjestu, iza Istarske županije. U tom kratkom vremenu promijenila se vinska karta Hrvatske, a vina proizvedena varaždinskom i ludbreškom vinogorju postala su prepoznatljiva, vidljiva i tražena – istaknula je zamjenica župana Silvija Zagorec.

Na skupu su izlaganja održali viša kustosica Nataša Mihinjač i kustos Davor Kraš iz Gradskog muzeja Varaždin, enolog i vlasnik Vinarije Koščak Luka Koščak te sommelier i vinski izbornik Varaždinske županije Siniša Lasan.

Situacija u vinogradarstvu Varaždinske županije je dobra i obećavajuća, a izazovi su prvenstveno vezani uz održavanje nasada, suzbijanje bolesti vinove loze te plasman vina, odnosno marketing, napomenuo je enolog Luka Koščak, vlasnik Vinarije Koščak.

- Svi mi vinari Varaždinske županije svakako moramo sustavno raditi na podizanju vizualnog identiteta proizvoda, jer je kvaliteta naših vina na znatno višoj razini nego što je percepcija hrvatske publike. Razvoj vina Varaždinske županije vidim u smjeru naglašavanja autentičnosti i unikatnosti. Prednost naših vina je „terroir“ te specifičnosti koje ovo područje nesumnjivo posjeduje. Upravo kroz isticanje vlastitih posebnosti možemo dodatno ojačati prepoznatljivost i tržišnu poziciju. Globalno gledano, potrošnja vina trenutačno je u padu. Međutim, za male vinare to ne mora nužno biti nepovoljna okolnost. S obzirom na ograničene površine vinograda, mi ionako ne možemo niti trebamo konkurirati količinom – istaknuo je Koščak.

Iako se kao i svaka poljoprivredna proizvodnja se suočava s izazovima, budućnost vinogradarstva u Varaždinskoj županiji je svijetla, ustvrdio je dr. sc. Dragutin Vincek, pročelnik Upravnog odjela za poljoprivredu i zaštitu okoliša.

- U Varaždinskoj županiji imamo 30-ak profesionalnih, etabliranih vinara koji su u potpunosti usmjereni na tržište, a obrađuju između 200 i 300 hektara vinograda. Najveći dio vinogradarske populacije čine tzv. hobisti. Ipak, bilo bi iznimno vrijedno kada bi ovi rezultati s međunarodnih natjecanja potaknuli mlade vinogradare da se aktivno uključe i na tržištu predstave nove etikete i nova imena. Vina Varaždinske županije su, što s pravom i ponosom možemo reći, već sad prisutna na vinskim kartama svijeta, a uvjeren sam da

ćemo se u narednom razdoblju dodatno pozicionirati i ojačati svoju prisutnost na tržištu – rekao je dr. sc. Vincek.

Upravitelj Zavoda znanstveni rad u Varaždinu HAZU-a dr. sc. Vladimir Huzjan je otkrio da su, obrađujući rukopis Ladislava Ebnera iz 1827. godine, došli do zanimljivih podataka o vinogradarstvu na varaždinskom području.

- Površina grada je u to vrijeme bila oko dva kvadratna kilometara, a građani Varaždina su izvan grada imali oko dva kvadratna kilometra vinograda. Godišnje su proizvodili oko deset tisuća vijedara vina ili, preračunato, oko 8.000 hektolitara, a to je izuzetno velika količina. To govori o tome da je vino tada bilo vrlo unosan biznis, jer Varaždinci su samo dio vina zadržavali za sebe, a najveći dio su prodavali. Tako da je kultura proizvodnje i prodaje vina bila vrlo visoko na ljestvici prihoda građana Varaždina u prvoj polovici 19. stoljeća – rekao je dr. sc. Huzjan.

Nisu to jedini zanimljivi podaci koji govore o važnosti vinogradarstva i vina Varaždinske županije. Mjesto Krkanec jedino je imalo vinsko sveučilište, a jedan od prvih pjenušaca izvan Francuske proizvodio se u Gajevoj ulici u Varaždinu i skladištio se u podrumima Staroga grada! Prve klijeti, i to one plemićke, bile su izgrađene još u 17. stoljeću na Varaždinbregu, a vina iz Varaždinske županije obožavao je znanstvenik i inovator svjetskoga glasa Nikola Tesla.

Ovo je samo dio povijesnih podataka iz knjige „Vinogradarstvo i vina Varaždinske županije“, izdanja čiji su urednici Kristijan Skočibušić i Dragutin Vincek, a koja je predstavljena nakon stručnog skupa. Na više od 300 stranica, uz brojne fotografije, ovu temu s različitih aspekata obrađuju Kristijan Skočibušić, Andrea Krnić Kišiček, Miroslav Matovinović, Milivoj Ređep, Dragutin Vincek i suradnici. O knjizi su govorili i mr. sc. Miljenko Županić, autor predgovora, te Josip Novak, jedan od suradnika.

- Iako su ljudi varaždinskog kraja neraskidivo vezani s vinogradom, a struka ga vjerno prati i daje veliki doprinos njegovom razvoju i zaštiti, ovo izdanje je prvi cjeloviti prikaz teme vinogradarstva i vina Varaždinske županije. Bila je to potreba, posebno zato što vinogradarstvo ovoga kraja posljednjih 30-ak godina doživljava pravu renesansu. Širina teme zahtijevala je angažiranje velikog broja stručnjaka i suradnika, a obradili smo široku lepezu tema, od prostornog određenja i povijesnih činjenica, vinskih legendi, mitova i

simbola, sorti vinove loze i mana vina, pa sve do prikaza običaja i svakodnevnih životnih navika. Ova knjiga svjedoči da Varaždinska županija ima stručno znanje i prostorni potencijal za svijetliju vinogradarsku budućnost, a vjerujemo da će ova knjiga biti doprinos tom nastojanju – rekao je urednik knjige Kristijan Skočibušić.

Među brojnim temama, posebno je zanimljiv povijesni pregled vinogradarstva. Prvi pisani zapis o vinogradarstvu u sjevernoj Hrvatskoj potječe iz davne 1209. godine kada je kralj Andrija II. dodijelio Varaždinu prava slobodnoga kraljevskoga grada, a uz obvezu da svakom novom županu daje 20 kablova vina.

Krkanec, mjesto u Općini Vidovec, jedini je imao vinsko sveučilište, a zahvaljujući grofu Baltazaru II. Patačiću koji je u svom dvorcu 1696. godine utemeljio Društvo vinskih doktora (Pajdašija od pinte). Društvo je brojilo 175 članova, sve redom ugledna i utjecajna gospoda, a imali su stroga pravila – titulu vinskog doktora i posebno vinsko ime mogao je dobiti samo onaj koji je uspio ispiti pintu na eks.

Na Varaždinbregu i okolici proizvodilo se dobro vino, kao i pjenušac. Još 1859. godine počeo ga je proizvoditi dr. Aleksandar Halter u Gajevoj ulici i to, vrijedi ponoviti, u jednoj od prvih tvornica šampanjaca izvan Francuske. Na izložbama je redovito dobivao nagrade, a njegov najpoznatiji pjenušac bila je „Varaždinska penina“.

Treba reći i to da je Nikola Tesla, znanstvenik i inovator svjetskoga glasa, toliko volio vina iz varaždinskoga kraja da je u SAD-u bio spreman mjesecima čekati da mu ujak Pajo Mandić iz Varaždina pošalje sanduke s dobrom kapljicom.

